אבל קשרו אדם חייב · פי' בתר דנייח ומשום בור ולאו דוקא קשרו אלא כל היכא דלא אצנעיה כקשרו דמי כדקאמר לי דלא לאצנעיה פושט הוא :

אלא מתני' בדאדייה אדוי · ואיירי בדליל הפקר או דחבריה ואצנעיה : **וכי** אתמר דרב הונא דאמר דרב הונא בעלמא אתמר · דלא מתוקמא אמתני' דקשרו אדם חייב משום בור ובדאדייה אדוי *נמי חייב בעל תרנגול ובקונטרס פי' דלא מתוקמא אמתניתין משום שהקושר היה פטור כיון דאדייה אדוי שלא נתקל אדם בבורו וקשה לפי' מ"מ ליחייב משום אשו דהוי כאבנו וסכינו ומשלו שהניחן בראש גגו ונפלו ברוח מצויה והזיקו בהדי דאזלי דהאי תרנגול הוי כרוח מצויה מדפריך לי דלא אצנעיה פושט הוא : **נקשר** מאליו פטור · דאיש בור ולא שור בור :

קשרו אדם חייב · ואו דוקא קשרו דה"ה אם היה במקום המוצנע והניחו במקום התורפה שפשע בו ואפי' לא הגביהו ולא קנאו ולא כמו שפירש הקונטרס דקני' בהגבהה כשקשרו ויש לו לאדם דליל בעלים דכל תקלה שהניחה ברה"ר מיחייב ביה משום בור אע"ג שלא זכה בה דעד כאן לא פליגי רב ושמואל (לקמן ד' כח:) אלא בדלא אפקרי' אבל בדאפקרי' בין לרב בין לשמואל הייבו בור :

וחזיר שאכל תחיכה של בשר · אכילה ע"י הדחק היא כדמסיק, והא דתנן גבי מדורות הנכרים ומייתי לה בפרק קמא דפסחים (דף פ·) "כל מקום שחזיר וחולדה יכולין להלך אין לריכין בדיקה" אומר ר"ת דשאני נפלים דרכיכי :

מתגלגל

והא"ר יוחנן · לקמן בהאי פירקין (דף כו·) : **כי קאמר רבי יוחנן** · "אין חצי נזק חלוק" על חצי נזק דקרן קאמר דכתיב "יחלון, וחלו" תרי זימני לאפוקי ממאן דפריך לקמן ולא תהא קרן ברה"ר חייבת כלום מק"ו אבל חצי נזק דאדרות לעולם פטור ברה"ר :

לקילעא · פרק"א שלפני הבית : **כשבשה בזנבה מהו** · אורחה הוא ופטורה ברה"ר או לא : **וכי יאחזנה** · בעלה בזנבה וילך, ודאי פטור ברה"ר : **פא אורחה היא** · ותולדה דרגל היא : **כשכוש יתירא קמבעיא ליה** · אי אורחיה הוא או לא : **לא שנו** · דאלי נזק ותו לא : **אלא שנקשר מאליו** · הדליל ברגל התרנגול : **אבל קשרו אדם חייב** · הקושר נזק שלם דהוי בור ואם נתקל בו אדם חייב בנזקו : **נקשר מאליו** · דמתניתין : **מאן חייב** · לשלומי חצי נזק : **אי בעל הדליל** · שאין התרנגול שלו : **פושט פוא** · וכוליה נזק בעי לשלומי שהרי בורו הוא שהשליכו לרה"ר : **אלא דאצנעיה** · בביתו והוליאו תרנגול מביתו וחייב בעל התרנגול : **אים בור ולא שור בור** · "כי יכרה איש בור" אמר רחמנא ולא "כי יכרה שור בור" והאי דליל תרנגול כרהו : **אלא מתני'** · לא מתוקמא אלא באדייה אדוי שזרק התרנגול הדליל ושיבר בזריקתו כלים דהוו לרוחות, ואפילו קשרו אדם נמי לא משלם אלא מ"ע בעל התרנגול והקונטר פטור אלא נתקל אדם בבורו, ודרך הזנב לא מתוקמא אמתני' אלא בעלמא אתמר והכי אתמר דליל הפקר כו' : **נקשר מאליו** · בתרנגול ונתקל בו אדם פטור דמאן ליחייב, דליל ליה בעלים, בעל התרנגול נמי "איש בור" אמר רחמנא ולא שור בור : **קשרו אדם חייב** · הקושר דקנייה בהגבהה ויש לו לאדם דליל בעלים : **משום מאי מחייב** · דהא לאו בור מעליא הוא שהרי לא הזיק במקום שקשרו שם שהתרנגול גרלו למקום אחר : **בורו המתגלגל** · דמייתינן ליה בפ"ק (ד' ו·) בהגל הבור : **מתני' כיצד מועדת** · ומשני לאכול את הראוי לה : **משלמת מ"נ** · דמשונה היא : **אבל ברה"ר פטור** · דבעינן "ובער בשדה אחר" ואכסות וכלים נמי פטור בגמרא מפרש לה: **מה שנשנים** · לאו תשלומין מעליא נינהו כדמפרש בגמ' : **מלדי הרבוב משלמת מה שהזיקה** · כדין קרן שם חצי נזק ומועד נזק שלם וגמ' מפרש לה : **גמ' ופרש שאכלה שעורין** · שהן מאכל חמור : **וחמור שאכל כרשינין** · שהן מאכל פרה וכן חזיר וכלב ואע"ג דאין רגילין בכך הואיל ואורחייהו למיכליהו ע"י הדחק כשהן רעבין, ורואין להן דקרינן ביה : **כל מידי דלאו אורחיה** · למיכל כל שעה : **ואכלה ע"י הדחק** · כלומר ואורחיה למיכל ע"י הדחק כי הני : **שמיה אכילה** · ואפילו שלא ע"י הדחק : **שונרא דאכל חמרא** · אורחיה למיכליה ע"י הדחק אבל כסות וכלים אפילו ע"י הדחק לאו אורחיה למיכליה ע"י הדחק לאו אורחיה : **ופלוסי** · לעשו **ליבא לחריצא פלס** · סדקו ולא שמעתי : **ואם לא** · אי לא נזק · דמשונה הוא וכגון דתפס ניזק דאין דנין דיני קנסות בכבל ופלגא נזקא קנסא : **אורחיה לפלוסי פלא** · כשהוא לועס הפת לועס הסל עמו : **במיה** · שאין דרכה בפת אפילו ע"י הדחק אבל חמור דרכו בכך : **דמעוי** · לבי אין דרכו בפת ובשר : **ובפקורא** · שבל השלחן אכלו שאין דרכו בכך : ההוא

תורה אור

והאמר ר' יוחנן *אין חצי נזק חלוק לא לרשות היחיד ולא לרשות הרבים" מאי לאו התיזה ברשות הרבים והזיקה ברשות הרבים, לא התיזה ברה"ר והזיקה ברשות היחיד, והאמרת "עקירה אין כאן הנחה יש כאן" א"ל הדרי בי, אבעית אימא כי אמר רבי יוחנן אקרן אתיב רבי יהודה נשיאה ורבי אושעיא אקילעא דרבי יהודה נפק מילתא מביניהו כשבשה בזנבה מהו, א"ל אידך "כי יאחזנה בזנבה וילך"? אי הכי קרן נמי נימא "כי יאחזנה בקרן וילך" הכי השתא קרן לאו אורחיה הא אורחיה, וכי מאחר דאורחיה מאי מבעיא ליה? "כשבשה יתירא מבעיא ליה: בעי רב עינא כשבשה באמתה מהו: מ' אמרינן מידי דהוה אקרן-קרן לאו יצרא קתקיף ליה הכא נמי לא שנא אי דלמא קרן כוונתו להזיק הא אין כוונתה להזיק? תיקו: התרנגולין מועדין להלך בדרכן ולשבר וכו' : אמר רב הונא לא שנו אלא שנקשר מאליו אבל קשרו אדם חייב, נקשר מאליו מאן חייב: אילימא בעל הדליל היכי דמי: אי דאצנעיה אנוס הוא, ואי לא אצנעיה פושע הוא, אלא חייב בעל תרנגול, מאי שנא כוליה נזק דלא דכתיב "כי יפתח איש בור" ולא *ולא שור בור, חצי נזק נמי "איש בור" ולא שור בור? אלא מתני' *בדאדייה אדוי ורבי אתמר דרב הונא בעלמא אתמר: דליל הפקר - אמר רב הונא נקשר מאליו פטור, קשרו אדם חייב, משום מאי חייב? אמר רב הונא בר מנוח משום *בורו המתגלגל ברגלי אדם וברגלי בהמה: **מתני' כיצד** *השן מועדת לאכול את הראוי לה, "הבהמה מועדת לאכול פירות וירקות. "אבלה כסות או כלים משלם חצי נזק, במה דברים אמורים ברשות הניזק אבל ברשות הרבים פטור "ואם נהנית משלמת מה שנהנית כיצד משלמת מה שנהנית: אכלה: מתוך הרחבה משלמת מה שנהנית, מצדי הרחבה משלמת מה שהזיקה, מפתח החנות משלמת מה שנהנית, מתוך החנות משלמת מה שהזיקה: **גמ'** תנו רבנן השן מועדת לאכול את הראוי לה כיצד בהמה שנכנסה לחצר הניזק ואכלה אוכלין הראויין לה ושתתה משקין הראויין לה משלם נזק שלם *וכן חיה שנכנסה לחצר הניזק וטרפה בהמה ואכלה - בשר משלם נזק שלם, "ופרה שאכלה שעורין וחמור שאכל כרשינין וכלב שליקק את השמן וחזיר שאכל התיכה של בשר משלמין נזק שלם. אמר רב פפא "השתא דאמרת כל מידי דלאו אורחיה ואכלה ליה *ע"י הדחק נשמיה אכילה? האי שונרא דאכל תמרי וחמרא דאכיל ביניתא משלם נזק שלם אהוא חמרא דאכל נהמא ופלסיה לסלא "חייביה רב יהודה לשלם: נזק שלם אנהמא ואסלא חצי נזק, ואמאי, כיון דאורחיה למיכל נהמא "אורחיה נמי לפלוסי סלא? "דאכל והדר פליס, ופת אורחיה הוא ורמינהו אכלה פת ובשר וחבשיל משלם חצי נזק מאי לאו בבהמה? לא, קבחיה, חזיה, בשר - אורחיה הוא, דמטוי ואבעית אימא בטביא ואבעית אימא לעולם בבהמה ובפתורא. ההוא

נוסח שאלות : (9) כשכוש בזנבה ובקיקה (10) כשבשה באמתה ובקיקה

נוסח מהגה : ה' לאוורא הוא בגון דלא שקיל זהרנגל

נוסח אחר : אכלה ד' דרחק ושאר אכלה

מהגה : ה' מעשיה על דרכם כלי ד' הוא בגוף אכלה

גליון הש"ס : תוס' ד"ה וכי כו' נמי מייב בעל תרנגול · עי' לקמן כג ע"א תוס' ד"ה ולחייב :

נוסח אחר : רבינו חננאל

היחיד חייב וזה שאמר ר' יוחנן אין חצי נזק חלוק לא ברשות היחיד ולא ברשות הרבים אוקימנא אקרן כרבנן ולא כר' פרפון · כשבשה בזנבה והזיקה כרגל דמי דהא אורחא היא וברשות הרבים פטורה כי מבעיא לן כשכוש יתירא · וכן כשבשה באמתו הני תרי איבעיין ולא ולא אישטיפן : מתני' התרנגולין מועדין להלך כדרכן . ולשבר וכו' : אוקימנא למתני' דאדייה אדוי פי' שרידה התרנגול את הכלי בדליל שברגלו ושברו שהיא משונה בחצר הניזק שישלם בעל התרנגול חצי נזק כרבנן . דליל הפקר אמר רב הונא נקשר מאליו ברגלי התרנגול ודידה ושיבר כלי פטור בעל התרנגול מאי טעמא דכתיב כי יכרה איש בור ולא שור בור וזה הבור תרנגול עשאו קשרו אדם ברגלי התרנגול ודידה ושיבר כלים חייב הקישרו מאי טעמא אמר רב הונא בר מנוח משום בור המתגלגל ברגלי אדם וברגלי בהמה וקיי"ל בבור נזק שלם : מתני' כיצד ה ש ן מועדת לאכול כו' ה"ר בהמה שנכנסה לחצר הניזק ואכלה אוכלין הראוין לה ושתתה משקין הראוין לה משלמת נזק שלם · וכן חיה שנכנסה לחצר הניזק ואכלה שעורים וחמור שאכל כרשינין וכלב שליקק שמן וחזיר שאכל חתיכה של בשר משלמין נזק שלם · וכן חיה שנכנסה לחצר ופרפה בהמה ואכלה שעורים וחזיר שאכל בשר · ואמר השתא דאמר כל מידי דלא אורחיה ואכלה על ידי הדחק שמה אכילה . שונרא דאכל תמרי וחמרא דאכל ביניתא משלם נזק שלם · ההוא חמרא דאכל נהמא ופלסיה לסלא חתך בשיניו הסל חייביה רב יהודה אנהמא נזק שלם שהשן ברשות הניזק נזק שלם משלם ואסלא חצי נזק דמשונה היא · ורמינן עליה אכלה פת ובשר וחבשיל משלמין חצי נזק · ופרקי' מתני' בחיה כגון ארי שאין דרכו לאכול פת · ואקשי' אי חיה (אי) [הא] בשר אורחיה היא · ואוקימנא בשר צלי או כגון צבי שאין דרכו לאכול בשר · פי' פתותא ל) פת (פתיתה) [פתותה] בתוך המרק · ההוא

ל) וכ"ה בשיטה מקובצת בשם רבינו דגרים בפתותא והוא פת הלומה בקערה וזה אין דרכה לאכול ע"ש .

נוסח אחר : (לקמן כו·) (לקמן מה· נא·) (עי' כיצה לע· פירש"י שם) (לעיל ו·) (לעיל יז:) (שבת עו· ועי' לקמן קי·) (לעיל עח:)